

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja

Druk nr 1402
Warszawa, 15 marca 2017 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 33 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt uchwały:

**- w sprawie uczczenia pamięci
błogosławionego biskupa Grzegorza
Chomyszyna w 150. rocznicę jego
urodzin.**

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem uchwały upoważniamy pana posła Tomasza Rzymkowskiego.

(-) Piotr Apel; (-) Józef Brynkus; (-) Paweł Grabowski; (-) Jerzy Jachnik; (-) Bartosz Józwiak; (-) Jerzy Kozłowski; (-) Paweł Kukiz; (-) Jakub Kulesza; (-) Andrzej Maciejewski; (-) Maciej Masłowski; (-) Robert Mordak; (-) Błażej Parda; (-) Stefan Romecki; (-) Tomasz Rzymkowski; (-) Jarosław Sachajko; (-) Krzysztof Sitarski; (-) Paweł Skutecki; (-) Jacek Wilk.

UCHWAŁA

Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

z dnia 2017 r.

**w sprawie uczczenia pamięci błogosławionego biskupa Grzegorza Chomyszyna
w 150. rocznicę jego urodzin**

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w 150. rocznicę urodzin błogosławionego biskupa Grzegorza Chomyszyna, greckokatolickiego ordynariusza stanisławowskiego, obywatela II Rzeczypospolitej Polskiej, męczennika reżymu komunistycznego, nieustającego orędownika pojednania polsko-ukraińskiego, składa hołd „Prorokowi Ukrainy”, który był niestrudzonym głosicielem wartości europejskich wyrastających z tradycji chrześcijaństwa i cywilizacji łacińskiej oraz przestrzegał swój naród przed zbrodnymi ideologiami, nawołującymi do nienawiści i niszczenia wielowiekowego dorobku tradycji tolerancji wytworzonej na pograniczu.

Postać błogosławionego biskupa powinna stać się symbolem pojednania polsko-ukraińskiego, opartego na dziedzictwie wspólnoty historycznej i duchowej obu narodów, bazującym na niepodważalnych fundamentach moralności i prawdy.

Uzasadnienie

Biskup Grzegorz (Hryhorij) Chomyszyn, greckokatolicki ordynariusz stanisławowski (28 marca 1867 – 28 grudnia 1945), jest błogosławionym Kościoła katolickiego. Był działaczem religijnym i społecznym, gorącym orędownikiem pojednania polsko-ukraińskiego, nawołującym do ładu opartego na zasadach moralności chrześcijańskiej. Widział przyszłość narodu ukraińskiego opartą na zasadach katolicyzmu i europejskiej cywilizacji zachodniej. Stąd też czasem był postrzegany jako latynizator i orędownik prozachodniego nurtu w Kościele greckokatolickim. Pracę pasterską prowadził w trudnych czasach budzenia się świadomości narodowej i starć światopoglądowych pierwszej połowy XX w. W sytuacji zaostrzenia polsko-ukraińskich relacji w okresie międzywojennym bp Chomyszyn przestrzegał ludność ukraińską przed „herezją nacjonalizmu”, wskazując na obecne w „wypaczonym nacjonalizmie” znamiona bałwochwalstwa, a nawet satanizmu. Hierarcha był gorącym patriotą ukraińskim i obrońcą praw mniejszości ukraińskiej w II Rzeczypospolitej. Uważał, że dobrobyt Ukraińców w Polsce powinien opierać się na zasadach miłości, chrześcijańskiej sprawiedliwości i pracy organicznej. Radykalizm i przemoc to środki, które – zdaniem błogosławionego biskupa – donikąd nie doprowadzą, a tylko ściągną na ukraiński naród nieszczęście. Poszukiwał współpracy z rządem polskim i episkopatem rzymskokatolickim. Znane są jego rozmowy z ministrem spraw wewnętrznych RP Bronisławem Pierackim, dążące do uregulowania sytuacji Ukraińców w Polsce. Biskup Grzegorz Chomyszyn był biskupem greckokatolickim niezwykle cenionym w Episkopacie Polski. Łączyły go przyjacielskie więzy ze świętym Józefem Bilczewskim, rzymskokatolickim arcybiskupem Lwowa, a inni polscy biskupi także wystawiali na jego temat bardzo przychylne opinie. Prowadził polemikę z abp. Andrzejem Szeptyckim, greckokatolickim metropolitą Lwowa, w sprawie niedostrzeżenia niebezpieczeństwa szerzącego się nacjonalizmu.

W czasie okupacji sowieckiej i niemieckiej przestrzegał przed nienawiścią i totalitaryzmem. Potępił ludobójcze akcje nacjonalistów ukraińskich, a w przededniu Krwawej Niedzieli 8 lipca 1943 r. zwrócił się do biskupów unickich z propozycją wspólnego listu hierarchów, przestrzegającego przed zbrodnią ludobójstwa. Był więziony przez gestapo i NKWD. Zmarł śmiercią męczeńską w więzieniu NKWD w Kijowie. Św. Jan Paweł II osobiście zachęcał Kościół greckokatolicki do przygotowania procesu beatyfikacyjnego Sługi Bożego bp. Grzegorza Chomyszyna. Podczas wizyty apostolskiej we Lwowie papież Jan Paweł II osobiście wyniósł bp. Grzegorza, wraz z innymi greckokatolickimi błogosławionymi i wyznawcami wiary, do chwały ołtarza jako błogosławionego.

25 marca br. przypada 150. rocznica urodzin błogosławionego, który może być wzorem pojednania polsko-ukraińskiego i świetlaną postacią łączącą oba narody na bazie chrześcijaństwa i wartości cywilizacji łacińskiej. Popularyzacja działalności błogosławionego Grzegorza, obywatela odrodzonego państwa polskiego, może być w dzisiejszej Polsce dobrym początkiem ożywienia polsko-ukraińskiego dialogu historycznego i wyeksponowania pozytywnych wzorców wspólnych dziejów. Tak przedstawiały jego stosunek wobec Polski „Roczniki Katolickie” z 1934 r.: „Zdaniem Dostojnego Autora ze Stanisławowa interes Ukrainy wymaga nie tylko zgodnego współżycia z Polską i lojalności wobec państwa polskiego, ale nawet Polski silnej i bezpiecznej, bo w przeciwnym razie i ta część narodu, mająca znośne jeszcze warunki, wpadłaby w najsromotniejszą niewolę bolszewicką, a cerkiew uległaby zupełnemu rozbięciu, jak to się stało z cerkwią prawosławną w Sowdeprii”. („Roczniki Katolickie” 1934, t. XII, s. 411).